

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Τροποποιήσεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα προς ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών και Ίδρυση Συντονιστικού Κέντρου για την Καταπολέμηση του Λαθρεμπορίου, εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την Απόφαση 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία των άρθρων 15, 16 και 18 της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της Οδηγίας 2001/37/ΕΚ»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο αποτελείται από τρία (3) Μέρη και πενήντα ένα (51) άρθρα.

Με τις διατάξεις του Μέρους Α' (άρθρα 1 έως 11) τροποποιούνται διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001), με τις διατάξεις του Μέρους Β' (άρθρα 12 έως 39) εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία προς την Απόφαση 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς» (στο εξής, Απόφαση) και με τις διατάξεις του Μέρους Γ' (άρθρα 40 έως 51) ρυθμίζονται λοιπά ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1 έως 8) του Μέ-

ρους Α΄ τροποποιούνται διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα προς ενίσχυση της καταπολέμησης της παράνομης εμπορίας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών, ιδρύεται Συντονιστικό Κέντρο για την Καταπολέμηση του Λαθρεμπορίου και ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία τα άρθρα 15, 16 και 18 της Οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 «για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων», και την κατάργηση της Οδηγίας 2001/37/ΕΚ. Συγκεκριμένα, τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα σχετικά με τη χορήγηση άδειας για την παρασκευή και εμπορία καπνού (άρθρο 1), καθιερώνεται, εντός του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος τελωνειακών ηλεκτρονικών υπηρεσιών, η τήρηση μητρώου υπό την ονομασία «Ενιαίο Κεντρικό Μητρώο Εφοδιαστικής Αλυσίδας καπνού και βιομηχανοποιημένων καπνών» (άρθρο 2) και προβλέπεται η υποχρέωση εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας και αποστολής στοιχείων πληροφοριών από τις αδειοδοτηθείσες καπνοβιομηχανίες και τα αδειοδοτηθέντα επαγγελματικά εργαστήρια παραγωγής προϊόντων καπνού (άρθρο 3). Επίσης, θεσπίζεται απαγόρευση διασυνοριακών εξ αποστάσεως πωλήσεων προϊόντων καπνού (άρθρο 4) και προβλέπεται, για όλες τις μονάδες συσκευασίας προϊόντων καπνού, η επισήμανσή τους με έναν μοναδικό αναγνωριστικό αριθμό καθώς και η καταγραφή της διαδρομής τους (άρθρο 5). Επιπλέον, συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων μεικτό διύπηρεσιακό συλλογικό όργανο υπό την επωνυμία «Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο» για την καταπολέμηση της λαθρεμπορίας προϊόντων που υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (άρθρο 6), καθορίζονται οι επιβαλλόμενες διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των τιθέμενων διατάξεων (άρθρο 7) και ορίζονται οι σχετικές καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 8).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 9 έως 11) του Μέρους Α΄ τροποποιούνται λοιπές διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας. Ειδικότερα, τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 53Α του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα και προστίθεται, ως ξεχωριστή κατηγορία προϊόντος, στις κατηγορίες βιομηχανοποιημένων καπνών που υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης, το μείγμα καπνού που περιέχεται σε ηλεκτρονικώς θερμαινόμενο προϊόν καπνού (άρθρο 9). Επίσης, τροποποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 29 και 147 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα και μειώνονται τα όρια υπαγωγής στο καθεστώς αναστολής καταβολής του ΦΠΑ, κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων μη υποκειμένων σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης που πρόκειται να επανεξα-

χθούν ή να παραδοθούν σε άλλο κράτος μέλος (άρθρο 10). Επιπλέον, τροποποιούνται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 87 του ν. 3842/2010 ως προς τη διαδικασία επιστροφής αχρεωστήτως εισπραχθέντων ποσών, με ηλεκτρονικό τρόπο, από τις ταμειακές υπηρεσίες των Τελωνείων (άρθρο 11).

Με τις διατάξεις του Μέρους Β΄ (άρθρα 12 έως 39), ενσωματώνεται στο εσωτερικό μας δίκαιο η Απόφαση 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 «για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς». Ειδικότερα, προσδιορίζεται ο σκοπός και το αντικείμενο των προτεινόμενων ρυθμίσεων, δίδονται οι αναγκαίοι ορισμοί και προβλέπεται η χρησιμοποίηση του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (στο εξής: ΤΣΠ) για την ανάλυση και τη βελτίωση των μεθόδων των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών, όπως και της Ευρωπαϊκής Αστυνομίας (στο εξής: Eurorol) και της Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας της ΕΕ (στο εξής: Eurojust) επί ζητημάτων συνεργασίας και διεξαγωγής ελέγχου, με στόχο την πρόληψη, έρευνα και δίωξη σοβαρών παραβάσεων (άρθρα 12 έως 14). Επίσης, ορίζονται οι κατηγορίες δεδομένων του ΤΣΠ (άρθρο 15), τα στοιχεία που καταχωρίζονται σε αυτό (άρθρο 16), η χρήση των δεδομένων του ΤΣΠ (άρθρο 17) καθώς και οι πληροφορίες που διαβιβάζονται μέσω του ΤΣΠ στα παρέχοντα στοιχεία κράτη μέλη (άρθρο 18). Ορίζονται οι εθνικές αρχές που έχουν δικαίωμα πρόσβασης στο ΤΣΠ (άρθρο 19), καθορίζονται οι όροι χρησιμοποίησης και διαβίβασης των δεδομένων του ΤΣΠ (άρθρο 20), το νομικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την καταχώριση και χρήση των δεδομένων του ΤΣΠ (άρθρο 21), και ορίζεται η αρμόδια αρχή για το ΤΣΠ σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 22). Επίσης, προσδιορίζεται το πλαίσιο συνεργασίας της Ελληνικής Δημοκρατίας με την Eurorol και την Eurojust αναφορικά προς τις πληροφορίες που καταχωρίζονται στο ΤΣΠ (άρθρα 23 έως 24), προσδιορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των αρμόδιων αρχών ως προς τα δεδομένα που καταχωρίζονται στο ΤΣΠ και ρυθμίζονται ζητήματα φύλαξης των δεδομένων που εισήχθησαν στο ΤΣΠ (άρθρα 25 και 26). Επιπλέον, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και χρήση του Αρχείου Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών (άρθρα 27 έως 30) και την περίοδο διατήρησης των δεδομένων στο αρχείο αυτό (άρθρο 31). Καθορίζεται, επίσης, το πλαίσιο προστασίας των θιγόμενων προσώπων σχετικά προς δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν εισαχθεί στο ΤΣΠ, καθώς και η αρμόδια εθνική αρχή για τον έλεγχο της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρα 32 έως 34). Προσδιορίζονται τα διοικητικά μέτρα ασφάλειας του ΤΣΠ και η εθνική αρχή που είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή τους (άρθρα 35 έως 36), καθορίζονται οι ευθύνες και υποχρε-

ώσεις για τα δεδομένα που καταχωρίζονται στο ΤΣΠ (άρθρο 37), καθώς και τα ζητήματα ανταλλαγής πληροφοριών που παρέχονται συμφώνως προς το θεσπιζόμενο με τις εν λόγω διατάξεις πλαίσιο (άρθρο 38), και ορίζονται οι σχετικές καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 39).

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ' (άρθρα 40 έως 51) τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013) και του ν. 4308/2014 (Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα), ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη δημοσιοποίηση οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και λοιπά ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών. Ειδικότερα, τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και θεσπίζονται, μεταξύ άλλων, κυρώσεις για παραβίαση του φορολογικού απορρήτου, τροποποιείται η προθεσμία σύνταξης του φακέλου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών, το πλαίσιο διενέργειας επανελέγχων από τη Φορολογική Διοίκηση, προστίθενται νέες περιπτώσεις διαδικαστικών προστίμων σχετικώς με τη χρήση φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών και αλλάζει η αφετηρία υπολογισμού τόκων για τις εκπρόθεσμες ή ανακριβείς δηλώσεις Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (άρθρο 40). Επίσης, τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις του ν. 4308/2014, καθορίζονται εκ νέου, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια για την εφαρμογή των διατάξεων του εν λόγω νόμου από φορείς του δημόσιου τομέα, και επέρχονται νομοτεχνικές διορθώσεις σε διατάξεις του (άρθρο 41). Τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 3943/2011 σχετικώς προς την υποχρεωτική δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο των στοιχείων προσώπων που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο άνω των 150.000 ευρώ, οι οποίες πλέον θα εφαρμόζονται και για ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές οφειλές προς τους φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (άρθρο 42). Τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4171/1961 περί αλλοδαπών τεχνικών επιχειρήσεων (άρθρο 43), εγκρίνεται η συμμετοχή, από 1ης Ιανουαρίου 2006, της Ελλάδος ως πλήρους μέλους στον μη κερδοσκοπικό διακυβερνητικό Οργανισμό με την ονομασία «Ενδοευρωπαϊκός Οργανισμός Φορολογικών Διοικήσεων» (άρθρο 44) και παρατείνονται, έως την 30.10.2016, οι προθεσμίες υπαγωγής στις ρυθμίσεις του άρθρου 7 του ν. 4337/2015 (άρθρο 45). Τροποποιούνται οι διατάξεις για τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας οχημάτων για το έτος 2017 και επόμενα, και ορίζεται ότι κριτήριο για τον υπολογισμό των τελών των οχημάτων θα είναι ο χρόνος πρώτης ταξινόμησης όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της ΕΕ ή του Ε-ΟΧ (άρθρο 46). Επίσης, τροποποιούνται, από 1ης Ιανουαρίου 2017, οι διατάξεις του άρθρου 41 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000) σχετικώς προς το ειδικό καθεστώς αγροτών (άρθρο 47) και συμπληρώνεται

το άρθρο 167 του ν. 4099/2012 ως προς ζητήματα καθαρισμού των κτηρίων των δημόσιων υπηρεσιών (άρθρο 48). Επιπλέον, τροποποιούνται και συμπληρώνονται, από 1.1.2016, διατάξεις των ν. 3427/2005 και 4223/2013 σχετικώς προς τη δήλωση στοιχείων ακινήτων και τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (άρθρο 49) και προστίθεται, από 1.12.2015, νέα περίπτωση ειδικής απαλλαγής από τον ΦΠΑ, στο άρθρο 27 του ν. 2859/2000, η οποία αφορά στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών προς φιλανθρωπικούς οργανισμούς και πρεσβείες κρατών για την κάλυψη των αναγκών των προσφύγων (άρθρο 50). Τέλος, καθορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του υπό συζήτηση νομοσχεδίου (άρθρο 51).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

Με την προτεινόμενη παράγραφο 1 προστίθεται νέα παράγραφος 5 στο άρθρο 100Α του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001) και ορίζεται ότι «α) Για την αποστολή σε άλλο κράτος μέλος, παραλαβή από άλλο κράτος μέλος, εισαγωγή, εξαγωγή καπνού β) Για την εισαγωγή βιομηχανοποιημένων καπνών και γ) Για την κατασκευή, αποστολή, παραλαβή, εισαγωγή, εξαγωγή εξοπλισμού παραγωγής βιομηχανοποιημένων καπνών απαιτείται άδεια, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια αρχή κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου φυσικού ή νομικού προσώπου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση, την τροποποίηση, την ανάκληση και τον χρόνο ισχύος της άδειας αυτής καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα».

Σχετικώς παρατηρείται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος παρέχεται στον κοινό νομοθέτη η δυνατότητα να εξουσιοδοτεί όργανα της εκτελεστικής εξουσίας προς θέσπιση κανόνων δικαίου. Ως φορείς της κατ' εξουσιοδότηση ασκούμενης νομοθετικής αρμοδιότητας δύνανται να ορίζονται, πέραν του Προέδρου της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα της Διοίκησης, εφόσον πρόκειται περί ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων με τοπικό ενδιαφέρον ή χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό (βλ. και ΣτΕ 1101/2002, Ολομ.). Ως «ειδικότερα θέματα», για τη ρύθμιση των οποίων επιτρέπεται η παροχή νομοθετικής εξουσιοδότησης σε άλλα, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοικήσεως, νοούνται τα θέματα εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης [βλ. ΣτΕ 235/2012 (Ολομ.), 1300/2011 (Ολομ.), 1210/2010, 1342/2006, 1442/2005, 2815/2004 κ.ά.]. Λεπτομερειακό δε είναι το ζήτημα που αφορά

τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, ενώ οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999), τεχνικού δε χαρακτήρα είναι το θέμα που αφορά στη θέσπιση ρύθμισης για την οποία απαιτείται παρέμβαση αρμόδιου τεχνικού οργάνου (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999).

Υπό το φως των ανωτέρω, η προτεινόμενη εξουσιοδότηση προς έκδοση υπουργικής απόφασης δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του άρθρου 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, δεδομένου ότι το νομοθετικό κείμενο δεν περιλαμβάνει καμία ουσιαστική ρύθμιση, έστω και γενικού χαρακτήρα, ως προς τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης της εν λόγω άδειας, η οποία θα μπορούσε να εξειδικευθεί, με την εκδοθησόμενη απόφαση, ως προς μερικότερες πτυχές της, ή ως προς τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα ζητήματα.

2. Επί του άρθρου 7

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι «οι παραβάσεις των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' επιφέρουν τις διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 119Α του ν. 2960/2001. Για τις παραβάσεις που αφορούν την έκδοση αδειών από συναρμόδια Υπουργεία, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στις αντίστοιχες διατάξεις».

Δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Α' του νομοσχεδίου αφορούν κατά κύριο λόγο τροποποιήσεις και προσθήκες στον Εθνικό Τελωνειακό Κώδικα, παρατηρείται ότι θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο να ενταχθεί στον ανωτέρω Κώδικα η ρύθμιση του άρθρου αυτού.

3. Επί του άρθρου 10

Με την προτεινόμενη παράγραφο 2 ορίζεται ότι «η περίπτ. γ) της παρ. 4α του άρθρου 29 του ν.2960/2001 ισχύει από 7 Μαρτίου 2013». Κατ' αρχάς, επισημαίνεται δεν προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση λόγος αναδρομικής εφαρμογής της ανωτέρω ρύθμισης.

Πέραν αυτού, και κατά λογική ερμηνεία της προτεινόμενης διάταξης, συνάγεται ότι αυτή δεν αναφέρεται στην περίπτωση γ) της παραγράφου 4α, η οποία, εξ άλλου, δεν συνιστά νέα ρύθμιση, αλλά στη νέα περίπτωση γ., η οποία τίθεται με την παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου. Συναφώς, παρατηρείται ότι, προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, οι ρυθμίσεις της παραγράφου 4α του άρθρου 29 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, όπως αντικαθίστανται με την παράγραφο 1, πρέπει να αναδιαρθρωθούν σε δύο ή τρεις παραγράφους.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 3 προστίθεται νέα παράγραφος 10 στο αρ-

θρο 147 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα και ορίζεται ότι «αν δεν πληρούται κάποια από τις προϋποθέσεις α, β, γ που ορίζονται στην παρ. 4α του άρθρου 29 του παρόντος νόμου, επιβάλλεται στον εισαγωγέα πρόστιμο δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ». Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι το προβλεπόμενο πρόστιμο δεν φαίνεται να τελεί σε αναλογία εν σχέσει προς το οικονομικό αντικείμενο της τιμωρούμενης παράβασης, λαμβανομένου υπόψη ότι, προκειμένου να υπαχθεί εισαγωγέας στις ανωτέρω ρυθμίσεις, πρέπει να πραγματοποιεί εισαγωγές ανερχόμενες σε τουλάχιστον 250.000.000 ευρώ, σε ετήσια βάση (100.000.000 ευρώ για τα πρώτα πέντε έτη ένταξης στο καθεστώς).

4. Επί του άρθρου 23 παρ. 2

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, «Για τη χρήση των πληροφοριών που λαμβάνονται έπειτα από έρευνα της Eurorol στο Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών απαιτείται η συγκατάθεση (...)».

Η διάταξη επαναλαμβάνει, σχεδόν αυτολεξεί, το άρθρο 11 παρ. 3 εδάφ. α' της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακούς σκοπούς, κατά την απόδοσή του στην ελληνική γλώσσα (η αντίστοιχη διάταξη στην αγγλική γλώσσα έχει ως εξής: «Use of information obtained from a search in the Customs Information System is subject to the consent»).

Δεδομένου ότι, κατά το ως άνω στάδιο της διαδικασίας, η χρήση των πληροφοριών δεν είναι γνωστό αν θα επιτραπεί τελικώς ή όχι, δεν μπορεί να γίνει λόγος για «λήψη» των πληροφοριών. Συνεπώς, η διάταξη θα ήταν σκόπιμο, για λόγους νοηματικής ακρίβειας, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Για τη χρήση των πληροφοριών που ανευρίσκονται έπειτα από έρευνα της Eurorol στο Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών, απαιτείται η συγκατάθεση (...)».

5. Επί των άρθρων 23 παρ. 2 εδ. γ' και 24 εδ. 6'

Συμφώνως προς τις προτεινόμενες διατάξεις, στην περίπτωση κατά την οποία η Eurorol ή εθνικό μέλος της Eurojust (ή αναπληρωτής ή βοηθός του ή ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό) κρίνει ότι είναι αναγκαία η διαβίβαση πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών της Ελλάδας «προς τρίτες χώρες και τρίτους οργανισμούς», απαιτείται «συγκατάθεση της κατά το άρθρο 19 αρμόδιας αρχής που τις καταχώρισε».

Συμφώνως προς το άρθρο 19 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου, ως «αρμόδια εθνική αρχή», ορίζεται, κατ' αρχήν, «η Διεύθυνση Στρατηγικής Τελωνειακών Ελέγχων και Παραβάσεων της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών»

(βλ. άρθρο 19 παρ. 1 εδ. α΄), δύνανται, όμως, να λειτουργήσουν ως τέτοιες «και άλλες δημόσιες αρχές που έχουν κατά την κείμενη νομοθεσία αρμοδιότητα να ενεργούν για την επίτευξη των σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο 13», οι οποίες ορίζονται «[μ]ε κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού» (βλ. άρθρο 19 παρ. 1 εδ. β΄).

Στην περίπτωση κατά την οποία την καταχώριση της πληροφορίας της οποίας η Eurorol ή εθνικό μέλος της Eurojust ζητεί τη μεταβίβαση σε τρίτα κράτη ή οργανισμούς, έχει διενεργήσει δημόσια αρχή του εδαφίου β΄ της παρ. 1 του άρθρου 19 του προτεινόμενου νομοσχεδίου, ερωτάται αν η αρχή αυτή διαθέτει και την αρμοδιότητα για τη λήψη απόφασης επί του ζητήματος του επιτρεπτού της διαβίβασης ή μη της εν λόγω πληροφορίας, ή αν την εν λόγω αρμοδιότητα διατηρεί, σε κάθε περίπτωση, αποκλειστικώς, η αρχή του εδαφίου α΄ της παρ. 1 του άρθρου 19. Αν η βούληση του νομοθέτη αποδίδεται με τη δεύτερη επιλογή, τότε η προτεινόμενες διατάξεις των άρθρων 23 παρ. 2 εδ. γ΄ και 24 εδ. β΄ πρέπει να αναφέρονται σε «συγκατάθεση της κατά το άρθρο 19 παρ. 1 εδ. α΄ αρμόδιας αρχής που τις καταχώρισε».

Επισημαίνεται, εν προκειμένω, ότι η, κατά τα ως άνω, διαβίβαση πληροφοριών «προς τρίτες χώρες και τρίτους οργανισμούς», για την οποία ζητείται η «συγκατάθεση» της αρμόδιας αρχής, συνιστά κρίσιμο στάδιο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ΄ του ν. 2472/1997, διότι ενέχει μεγαλύτερο βαθμό διακινδύνευσης για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων εν σχέσει προς άλλες αποφασιστικές αρμοδιότητες των εν λόγω αρχών του άρθρου 19, οι οποίες αναφέρονται σε στάδια της επεξεργασίας δεδομένων, όπως, λ.χ., των αρμοδιοτήτων «ανάγνωσης, καταχώρισης και αναζήτησης στοιχείων στο Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών» (βλ. άρθρο 19 παρ. 2) ή της «περαιτέρω χρήση[ς] αυτών για άλλους διοικητικούς, στατιστικούς, ιστορικούς ή επιστημονικούς σκοπούς» (βλ. άρθρο 20 παρ. 1), ή της φύλαξης πληροφοριών «για το χρονικό διάστημα που θεωρείται απαραίτητο από τις αρμόδιες κατά το άρθρο 19 αρχές για την επίτευξη του επιχειρησιακού σκοπού της καταχώρισης» (βλ. άρθρο 26 παρ. 1).

Η εν λόγω επεξεργασία δεδομένων, εξ άλλου, πρέπει να είναι, αφ΄ ενός, «θεμιτή και νόμιμη» «εν όψει των [καθορισμένων, σαφών και νόμιμων] σκοπών» ένεκα των οποίων συλλέγονται (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. β΄), αφ΄ ετέρου, «αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή» (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. δ΄).

6. Επί των άρθρων 31 έως 33

Με το προτεινόμενο άρθρο 31 ενσωματώνεται στο εσωτερικό μας δίκαιο το άρθρο 19 της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ, με το προτεινόμενο δε άρθρο 32 ενσωματώνεται το άρθρο 21 της Απόφασης, και με το άρθρο 33 το άρθρο 23 της Απόφασης. Εν προκειμένω, παρατηρείται ότι έχει παραλειφθεί η ενσωμάτωση των άρθρων 20 και 22 της ανωτέρω Απόφασης, τα οποία, μεταξύ άλλων, ρυθμίζουν, κατ' αναφορά προς την απόφαση-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ, τα δικαιώματα του υποκειμένου της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για τελωνειακούς σκοπούς, χωρίς να προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση ο λόγος αυτής της παράλειψης.

7. Επί του άρθρου 34

Συμφώνως προς την προτεινόμενη ρύθμιση, «[α]ρμόδια εποπτεύουσα αρχή υπεύθυνη για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία διενεργεί ανεξάρτητο έλεγχο αυτού του είδους των δεδομένων που έχουν καταχωρισθεί στο Τελωνιακό Σύστημα Πληροφοριών είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα του ν. 2472/1997».

Επισημαίνεται ότι, εν προκειμένω, δεν ακολουθείται η αντίστοιχη λεπτομερέστερη ρύθμιση της Απόφασης 2009/917/ΔΕΥ. Συγκεκριμένως, συμφώνως προς το άρθρο 24 παρ. 2 και 3 της Απόφασης, «2. Η κοινή εποπτεύουσα αρχή ελέγχει και διασφαλίζει την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης και της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ ως προς την προστασία των φυσικών προσώπων αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών. 3. Προς τον σκοπό αυτό, η κοινή εποπτεύουσα αρχή είναι αρμόδια να εποπτεύει τη λειτουργία του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών, να εξετάζει κάθε δυσκολία εφαρμογής ή ερμηνείας που είναι δυνατόν να προκύψει κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του, να μελετά τυχόν προβλήματα αναφορικά με την άσκηση της ανεξάρτητης εποπτείας από τις εθνικές εποπτεύουσες αρχές των κρατών μελών, ή κατά την άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης ατόμων στο σύστημα, και να συντάσσει προτάσεις για εξεύρεση κοινών λύσεων στα προβλήματα».

8. Επί του άρθρου 37 παρ. 1

Διά της προτεινόμενης διάταξης ορίζεται ότι «[ο]ι κατά το άρθρο 19 αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα που καταχωρίζονται στο Τελωνιακό Σύστημα Πληροφοριών είναι ακριβή, επικαιροποιημένα, πλήρη, αξιόπιστα, έχουν καταχωρισθεί νομίμως, η επεξεργασία τους γίνεται για το σκοπό για τον οποίον συλλέχθηκαν και δεν είναι υπερβολική σε σχέση με το σκοπό αυτόν».

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, η φράση «η επεξεργασία τους γίνεται για το σκοπό για τον οποίον συλλέχθηκαν» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «η επεξεργασία τους γίνεται για τον νόμιμο σκοπό για τον οποίον συλλέχθηκαν», η δε φράση «δεν είναι υπερβολική σε σχέση με το σκοπό αυτόν» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «είναι ανάλογη εν σχέσει προς τον σκοπό αυτόν».

9. Επί του άρθρου 40 παρ. 6

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 21 παρ. 3 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013) και μεταβάλλεται η προθεσμία υποβολής του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών ενδοομιλικών συναλλαγών, ώστε αυτή να ταυτίζεται με την προθεσμία υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, ορίζεται δε ότι η νέα ρύθμιση «εφαρμόζεται για φακέλους τεκμηρίωσης που καταρτίζονται για συναλλαγές φορολογικών ετών που αρχίζουν από την 1.1.2015 και μετά». Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για το φορολογικό έτος 2015 έχει ήδη παρέλθει.

10. Επί του άρθρου 40 παρ. 8

Με το άρθρο 23 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας παρέχεται η ευχέρεια σε φορολογουμένους που χαρακτηρίζονται «συνδεδεμένα πρόσωπα», κατά το άρθρο 2 περ. ζ' του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, να υποβάλλουν αίτηση προέγκρισης της μεθοδολογίας τιμολόγησης συγκεκριμένων μελλοντικών διασυνοριακών ενδοομιλικών συναλλαγών τους. Συμφώνως προς την παράγραφο 3 του ανωτέρω άρθρου, ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων εκδίδει τη σχετική, εγκριτική ή απορριπτική, απόφαση εντός εκατόν είκοσι (120) ημερών από την υποβολή της αίτησης, η δε διάρκεια της απόφασης προέγκρισης δεν δύναται να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη ούτε να ανατρέχει σε φορολογικό έτος που έχει παρέλθει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης προέγκρισης. Με την προτεινόμενη ρύθμιση, η ισχύουσα, σήμερα, τρίμηνη προθεσμία προς έκδοση απόφασης ορίζεται σε δεκαοκτώ (18) μήνες, μπορεί δε να παραταθεί σε έως και τριάντα έξι (36) μήνες από την υποβολή της αίτησης.

Παρατηρείται ότι η ως άνω θέσπιση έως και τριετούς (αντί της ισχύουσας, σήμερα, τρίμηνης) προθεσμίας προς έκδοση απόφασης επί αιτήσεως δεν συνάδει προς την, κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του Συντάγματος, υποχρέωση της διοίκησης να απαντά επί αιτήσεων πολιτών εντός εύλογου χρόνου, και, εν γένει, την αρχή του κράτους δικαίου.

Εξ άλλου, διά της προτεινόμενης ρύθμισης η ανωτέρω διαδικασία «προέ-

γκρισης» παύει να συνιστά διαδικασία εκ των προτέρων έγκρισης και καθίσταται, σε μεγάλο βαθμό, διαδικασία εκ των υστέρων έγκρισης.

11. Επί του άρθρου 40 παρ. 16

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 63 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και θεσπίζεται προθεσμία 60 ημερών, από την κοινοποίηση της πράξης της Φορολογικής Διοίκησης ή τη συντέλεση της παράλειψης, για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής από «φορολογούμενους κατοίκους εξωτερικού». Εν προκειμένω, σκόπιμο θα ήταν να διευκρινισθεί αν η ανωτέρω προθεσμία καταλαμβάνει και νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, όπως επίσης και αλλοδαπά πρόσωπα που διατηρούν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση.

12. Επί του άρθρου 44

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, το πρώτο εδάφιο της προτεινόμενης ρύθμισης πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Εγκρίνεται η συμμετοχή, από την 1η Ιανουαρίου 2006, της Ελλάδος, ως πλήρους μέλους στον μη κερδοσκοπικό διακυβερνητικό Οργανισμό με την ονομασία “Ενδοευρωπαϊκός Οργανισμός Φορολογικών Διοικήσεων” (Intraeuropean Organisation of Tax Administrations - ΙΟΤΑ) που τελεί υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την υπ’ αριθ. 1040837/12.04.2006 αίτηση, υπό μορφή επιστολής, του Υφυπουργού Οικονομικών και την υπ’ αριθ. 100/26.05.2006 αποδοχή του ελληνικού αιτήματος για ένταξη στον ως άνω Οργανισμό».

13. Επί του άρθρου 50

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται περίπτωση ιδ’ στο άρθρο 27 παρ. 1 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000) και θεσπίζεται, αναδρομικώς από 1.12.2015, απαλλαγή από τον ΦΠΑ για την «παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, σε φιλανθρωπικούς οργανισμούς εγχώριους ή άλλων χωρών καθώς και σε πρεσβείες κρατών, με σκοπό να διατεθούν περαιτέρω άνευ ανταλλάγματος στους φορείς του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β’ της παραγράφου 2 του άρθρου 7, για την κάλυψη των αναγκών των προσφύγων».

Επισημαίνεται ότι η ως άνω ρύθμιση δεν φαίνεται να βρίσκει έρεισμα στις ρυθμίσεις του τίτλου ΙΧ «Απαλλαγές» (άρθρα 131-166) της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ «σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας».

Παρατηρείται, επίσης, ότι από τις προτεινόμενες διατάξεις δεν προκύπτει με ποιον τρόπο θα διαπιστώνεται, κατά τον χρόνο παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών προς τους ανωτέρω φορείς (ευρωπαϊκούς και διε-

θνείς οργανισμούς, φιλανθρωπικούς οργανισμούς εγχώριους ή άλλων χωρών, πρεσβείες) ότι αυτοί θα διαθέσουν περαιτέρω και άνευ ανταλλάγματος τα αποκτώμενα αγαθά ή τις λαμβανόμενες υπηρεσίες για την κάλυψη των αναγκών των προσφύγων, ώστε ο παραδίδων τα αγαθά ή ο παρέχων τις υπηρεσίες να εκδίδει τα σχετικά τιμολόγια χωρίς ΦΠΑ (βλ., συναφώς, και την από 31.3.2016 Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου “σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)” (L 180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις» – ήδη ν. 4375/2016 – και, ιδίως, την Παρατήρηση επί του άρθρου 73).

Αθήνα, 26 Ιουλίου 2016

Οι εισηγητές
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Επιστημονική Συνεργάτις
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

